

ประมวลการสอนรายวิชา (Course syllabus) วิทยาลัยเภสัชศาสตร์

รหัสวิชา PHA 243 จำนวนหน่วยกิต 2(2-0-4)
ชื่อวิชา เภสัชสมุนไพร กลุ่มเรียน 01, 02
Phytomedicine

ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2568

ผู้เรียน นักศึกษาวิทยาลัยเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 2

อาจารย์ผู้สอน

1. รศ.ดร.ภก.ทศธร จุฑาธวัช
2. รศ.ดร.อภิรักษ์ สกกุลปักษ์
3. ผศ.ดร.ภญ.อรรพรรณ เทียรพ์พงษ์
4. ผศ.ภญ.ชมนกส ชูโชติ
5. อ.ภญ.อาทิมนต์ วุฒิพงศ์
6. อ.ภก.ณัฐวรรณ จันทนา
7. อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ.ดร.ภญ.อรรพรรณ เทียรพ์พงษ์ และ อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน

วัน/เวลา/สถานที่สอน วันจันทร์ เวลา 8.00-10.00 น. ห้อง 4-201B

วิชาบังคับก่อน PHA 241 ความรู้เบื้องต้นทางเภสัชสมุนไพร

คำอธิบายรายวิชา

มาตรายาไทย รสของยาและคณาเภสัช หลักในการใช้สมุนไพร สมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ใช้รักษาอาการในระบบต่าง ๆ โดยเน้นสมุนไพรในสาธารณสุขมูลฐาน สมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ รวมถึงสมุนไพรที่นิยมใช้ในปัจจุบัน

Taste of drugs and drug composition in Traditional Thai Medicine (TTM), principle of using medicinal plants, medicinal plants and herbal products used in several systems, medicinal plants in Primary Health Care Promotion Program, medicinal plants in List of Herbal Medicinal Products and commonly used medicinal plants.

ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Course learning outcomes: CLOs)

หลังจากศึกษาแล้วนักศึกษาสามารถ

- PHA243-CLO1 อธิบายรสของยาและคณาเภสัชตามหลักการทางเภสัชกรรมไทยได้
- PHA243-CLO2 เลือกใช้สมุนไพรในสาธารณสุขมูลฐาน และสมุนไพรในบัญชียาหลัก เพื่อรักษาโรคและอาการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
- PHA243-CLO3 อธิบายถึงสารสำคัญหรือสารออกฤทธิ์ในสมุนไพร ตำรายาพื้นบ้าน และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ใช้รักษาอาการต่าง ๆ ได้
- PHA243-CLO4 อธิบายถึงการนำพืชมาใช้ประโยชน์ด้านการแต่งสี กลิ่น และรสได้

เนื้อหารายวิชา (ตามตารางแนบ)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

บรรยายโดยใช้สื่อการสอนแบบต่าง ๆ

การประเมินผล

- สอบข้อเขียน 100% แบ่งสอบ 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 สอบกลางภาค	54%
ครั้งที่ 2 สอบปลายภาค	46%
- เกณฑ์ผ่านคือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 50%
- ระดับคะแนนต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการวิชาการ วิทยาลัยเภสัชศาสตร์ และ คณะกรรมการกำกับมาตรฐานวิชาการวิทยาลัยเภสัชศาสตร์

หมายเหตุ กำหนดเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 80% ของเวลาเรียนทั้งหมด ตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

ตำราและเอกสารหลัก

1. เพ็ญภา ทรัพย์เจริญ. การดูแลสุขภาพแบบพึ่งตนเองด้วยยาสมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐาน. ศูนย์พัฒนาตำราการแพทย์แผนไทย มูลนิธิการแพทย์แผนไทยพัฒนา, 2548.
2. กองผลิตภัณฑ์สมุนไพร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. 2566. บริษัท มินนี่ กรุ๊ป จำกัด, 2566.

เอกสารและข้อมูลสำคัญ

1. ชยันต์ พิเชียรสุนทร และ วิเชียร จีรวงส์. คู่มือเภสัชกรรมแผนไทย เล่ม 2 เครื่องยาพฤกษวัตถุ. อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2545.
2. ชยันต์ พิเชียรสุนทร และ วิเชียร จีรวงส์. คู่มือเภสัชกรรมแผนไทย เล่ม 5 คณาเภสัช. อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2547.
3. ชยันต์ พิเชียรสุนทร, ศุภชัย ตียวรนนท์ และ วิเชียร จีรวงส์. คู่มือเภสัชกรรมแผนไทย เล่ม 6 เภสัชกรรม. อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2555.

เอกสารและข้อมูลแนะนำ

1. Blumenthal *et al.* The Complete German Commission E Monographs. Therapeutic guide to herbal medicines. Mark Blumenthal ed. American Botanical Council, 1998.
2. World Health Organization. WHO monograph on selected medicinal plants volume 1. Geneva Malta, 1999.
3. World Health Organization. WHO monograph on selected medicinal plants volume 2. Geneva Malta, 1999.
4. World Health Organization. WHO monograph on selected medicinal plants volume 3. Geneva Malta, 2001.
5. World Health Organization. WHO monograph on selected medicinal plants volume 4. Geneva Malta, 2005.

แผนการสอน
(Course outline)

รหัสวิชา ชื่อวิชา	PHA 243 เกล็ดสมุนไพร	จำนวนหน่วยกิต 2(2-0-4)
ภาคการศึกษาที่	2	ปีการศึกษา 2568
เวลาและสถานที่เรียน	วันจันทร์ เวลา 8.00-10.00 น. ห้อง 4-201B	กลุ่มเรียน 01, 02

ครั้งที่	วันที่	หัวข้อสอน	อาจารย์ผู้สอน
1	5 ม.ค. 69	หลักในการใช้สมุนไพร ประวัติและความเป็นมาของสมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐานและปัญหาจากสมุนไพร	อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
2	12 ม.ค. 69	มาตรฐาน รสของยาและคณาเภสัช	อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
3	19 ม.ค. 69	สมุนไพร ตำรายาแผนโบราณ และผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ใช้รักษา - กลุ่มอาการในระบบไหลเวียนโลหิต	รศ.ดร.ภก.ทศชน จรูญรัตน์
4	26 ม.ค. 69	- กลุ่มอาการของระบบทางเดินอาหาร 1	ผศ.ดร.ภญ.อรรวรรณ เตียร้มพงษ์
5	2 ก.พ. 69	- กลุ่มอาการของระบบทางเดินอาหาร 2	ผศ.ดร.ภญ.อรรวรรณ เตียร้มพงษ์
6	9 ก.พ. 69	- กลุ่มอาการของระบบทางเดินอาหาร 3	ผศ.ดร.ภญ.อรรวรรณ เตียร้มพงษ์
7	16 ก.พ. 69	- กลุ่มอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก	รศ.ดร.อภิรักษ์ สกุลปักข์
สอบกลางภาควันที่ 23 กุมภาพันธ์ – 6 มีนาคม 2569 (ครั้งที่ 1-7)			
8	9 มี.ค. 69	- กลุ่มอาการในระบบสูตินรีเวช	รศ.ดร.ภก.ทศชน จรูญรัตน์
9	16 มี.ค. 69	- กลุ่มอาการของระบบทางเดินปัสสาวะ	รศ.ดร.ภก.ทศชน จรูญรัตน์
10	23 มี.ค. 69	- กลุ่มอาการทางระบบผิวหนัง	ผศ.ภญ.ชนนภัส ชูโชติ
11	30 มี.ค. 69	- กลุ่มอาการของระบบทางเดินหายใจ - กลุ่มอาการไข้ - กลุ่มยาบรรเทาอาการหวัด	อ.ภญ.อาทิมนต์ วุฒิพงศ์
12	6 เม.ย. 69	ศึกษาด้วยตนเอง	คณาจารย์
13	13 เม.ย. 69	ศึกษาด้วยตนเอง	คณาจารย์
14	20 เม.ย. 69	- ถอนพิษเบื่อเมา - ลดความอยากบุหรี่ ยาแผนไทย/ ยาแผนโบราณ และสมุนไพรที่รัฐบาลมีการส่งเสริมให้ใช้	อ.ภก.ณัฐวรรณ จันคณา
15	27 เม.ย. 69	สมุนไพรแต่งสี และเครื่องเทศ	อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
สอบปลายภาควันที่ 5 – 14 พฤษภาคม 2569 (ครั้งที่ 8-11, 14-15)			